

Poštšina plačana v gotovini.

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 60.—, polletno Din 30.—, mesečno Din 5.—. Ob plačevanju za nazaj stane list letno Din 70.—, polletno Din 35.— in mesečno Din 6.—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica šte. 23, telefon šte. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun šte. 15.420.

Leto II.

Ljubljana, dne 3. maja 1930.

Štev. 18.

Zaradi prvomajniškega praznovanja tiskarjev se je ta številka nekoliko zakasnila, čemur naj blagovolijo p. n. naročniki oprostiti.

Zamudnike obveščamo, da smo pričeli s pošiljanjem opominov ter jih prosimo, naj nas rešijo nepotrebne dela in stroškov ter naj naročnino poravnajo takoj.

Obenem se priporočamo vsem našim čitateljem, naj nam pridobivajo novih naročnikov med vsemi našimi gospodarskimi krogi.

Ovire in zapreke v trgovini.

(Nadaljevanje.)

(Nadaljevanje članka v 17. številki.)

Ena glavnih težav, s katero se mora boriti skoraj vsak trgovec, je: pomanjkanje gotovine. Malokdo je tako srečen, da se mu je obenem z zvišanim prometom in z njim prihajajočo potrebo po novih izpopolnitvah zaloge zvišal tudi razpoložljivi kapital; zato se večina trgovcev nahaja v neprestanih denarnih zadregah, da jim včasih tudi neznatna izplačila povzročajo mnogo skrbi in jim s tem kradejo čas in energijo, na drugi strani pa zmanjšujejo take denarne zadrege trgovčev ugled ter mu jemljejo prepotrebni kredit, ker vzbuja netočno plačevanje malenkosti nezaupanje.

Povečati morate obratno glavnico in skrbeti za to, da vedno razpolagate s primernim zneskom v gotovini!

Lahko svetovati, a težko izvajati!

Prvi korak k izboljšanju blagajniškega stanja je: omejitev v manj potrebnih — mnogokrat docela nepotrebnih — izdatkih, katerih najdemo dovolj v vsaki trgovini in v vsakem gospodarstvu. Omejitev v prevelikih stroških je predpogoj!

Preglejte svoje dolžnike in iztirjajte, kar se dá iztirjati! Terjatve naj bodo vedno obzirne in utemeljene s pomanjkanjem gotovine, da ne bo nepotrebne zamere, zlasti pri dobrih odjemalcih. — Opozarjamo ob tej priliki na članek g. D. T-h »Trgovec in dolžnik« v 15 številki.

Že površen pregled zaloge nam pokaže, da leži mnogo gotovine v blagu in predmetih, ki jih bomo težkokdaj prodali. Znižajte takemu blagu ceno za polovico ali še več, ker je boljše, da razpolagate z gotovino, ki jo vložite v rentabilnejše blago in po večkrat na leto obrnete, kot imeti na skladišču navlako, o kateri veste, da vam bo ležala še dolgo ter se kvarila in izgubljala vrednost vsled preležanosti in zastarelosti. Ako blaga ne morete prodati doma, iščite kupca drugod. Mogoče vam kaže oddati tako blago v komisijo, ali ga prodati potem krošnjarjev, ali ob sejmskih in enakih prilikah? Priljubljen je tudi način razprodaje, združene s primerno reklamo. Na vsak način glejte, da se znebite mrtvoležečega blaga, zlasti takega,

ki hitro zastari ali se radi preležanosti pokvari ter s tem povečate svojo intenziviteto pri rentabilnejšem blagu.

Tudi v računu investicij imate gotovo mnogo mrtvih postavk. To so predvsem razni stroji, ki vam ne služijo več, različni drugi predmeti premičnega inventarja, katerega ne rabite, celo na podstrešju najdete mnogo šare, ki se da spraviti v denar. — Z odprodajo takih predmetov ubijete dve muhi na mah: iznebite se balasta in povečate gotovino.

Glede blagajniškega stanja pazite, da imate vedno primerno vsoto na razpolago. Šele v najskrajnejšem slučaju izpraznite blagajno popolnoma, ker je največkrat ravno pri prazni blagajni podana prilika, da vam razpoložljiv tisočak nudi dvojno ali celo desetkratno vrednost tisočaka, katerega dobite šele jutri ali čez eno leto.

Predvsem pa se ravnajte po teh navodilih takoj, in ne šele takrat, ko so vaše denarne zadrege dosegle nevarno žarišče, ker je takrat največkrat že prepozno in navadno to slabost svetu še bolj razkrije.

Izposojila, ki so tudi važen pomoček za izboljšanje finančnega stanja, se ob današnji previsoki obrestni meri le redko rentirajo. Ako upoštevate še riziko, ki je z investicijo izposojenega denarja vezan, se pred najetjem posojila dobro premislite. Če že ne gre drugače, izposodite si, vendar najemajte posojilo samo tedaj, ako vam gre trgovina dobro in nikoli takrat, kadar vam gre slabo in ste v splošnih gospodarskih stiskah, ker se v devetdeset odstotkih s tem samo približate katastrofi, odnosno si jo s posojilom pripravite.

Ostale glavne zapreke premotrimo na ta način, da usmerimo naše delovanje čimbolj k glavnemu predmetu naše trgovine. Ta predmet čisto ni oni, za ka-

terega smo se mi odločili, marveč vedno tisti predmet, ki se nam je v praksi pokazal kot najbolj rentabilen. Isto velja tudi za okoliš našega delovanja, ker smo mnogokrat pogoreli ravno tam, kjer smo predvidevali, ali si vsaj želeli največ uspeha.

Energija in vztrajnost je trgovcu bolj potrebna kot komurkoli; vendar ne smemo svoje energije trošiti tam, kjer bi jo trošili brez uspeha, ali s premajhnim uspehom, dasiravno smo se morda prvotno za to smer točno odločili. Našo delovno energijo moramo popolnoma podrediti razsodnosti duha, ki naj jo vodi po prevdarnem proučevanju razmer v našem delokrogu in po izkušnjah, pridobljenih v praksi zadnjih let. Samo trmoglavci zamore trošiti svojo energijo za podjetje, ki se je izkazalo nerentabilno.

Kadar so naše težave posebnega značaja ter si ne morete sami svetovati, pokličite strokovnjaka in posvetujte se z njim. Bodite prepričani, da vam bo taka konferenca mnogo koristila in velikokrat odkrila napake, katerih vi sami niste prej opazili in jih najbrže ne bi nikoli, ali pa vsaj prepozno ter vam pokazala nova pota k izboljšanju, katera bi vi sami le s težavo in navadno zopet prepozno odkrili. Na vsak način pa vam bo v najslabšem slučaju vsaj krila stroške, ako ste primorani strokovnjaka plačati, ker ga nimate med znanci in prijatelji.

Konečno pa se ne smete omejevali samo na študij gospodarskega položaja v vašem lastnem delokrogu, češ: »več itak ne rabim«, temveč ste dolžni prospehu svoje trgovine, da proučujete splošne gospodarske razmere tudi v daljni okolici, kar se zgodi najboljše in najtemeljitejšo potom strokovnega tiska.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Med zaključnimi črtami morata biti ob pravilnem vodstvu blagovne knjige sedaj vsoti množine iz četrtega in sedmega ter skupne vrednosti iz šestega in devetega stolpca jednaki.

Po zaključnih črtah prenesemo z no-

vim datumom stanje inventirane zaloge na novi račun in sicer množino v četrtri in deseti, vrednost pa v šesti in enajsti stolpec.

Seveda se nam lahko dogodi, da smo pri nekaterih vrstah blaga napravili iz-

gubo. V tem slučaju je vrednost v inventuri izkazanega blaga v devetem stolpcu manjša od vrednosti, ki nam jo predstavlja enajsti stolpec, in nam ta razlika prikazuje **kosmato izgubo**, vsled česar jo moramo kot tako pred zaključkom računa v tretjem stolpcu naznačiti ter razliko vpisati v deveti stolpec.

Desetega in enajstega stolpca, ki nam služita za preglednost med poslovnim letom, ter nas opozarjata, katerega blaga imamo že malo ter si ga moramo oskrbeti, ne seštevamo. Ker imata samo evidenčni pomen, kajti vsi drugi podatki so nam potom seštevavanja in primerjanja razvidni iz 4. do 9. stolpca, lahko odpadeta; vendar sta iz stališča preglednosti in hitrejšega zaključevanja zelo priporočljiva.

Dodatno moram še pripomniti, da ob inventuri nikakor ne gre ceniti zalogo po lastni nabavni vrednosti, ako je med tem vrednost dotičnega blaga znatno padla, ker s tem samo varamo sami sebe, vsled česar je bilanca pogrešna in nas zavaja v zmoto pri ocenjevanju lastnega premoženja. Tudi ne smemo inventirati po nabavni vrednosti tisto blago, ki je vsled uležanosti izgubilo svojo vrednost, ali je (zlasti modno blago) zastarelo, ali pa (tehnični pomočki itd.) prišlo ob svoj pomen in nimamo upanja, da bi ga kdaj spravili v denar. Nasprotno pa je dovoljena ob popisu zaloge primerno višja ocenitev vrednosti onega blaga, ki se je podražilo, ali pa splošno pridobilo na svoji vrednosti zaradi padca valute.

Za eventualno **komisijsko blago** moramo voditi po istem načinu posebno blagovno knjigo, ali vsaj poseben oddelek v isti. Kakor lahko pogrešimo blagovno knjigo v gotovih slučajih, zlasti ako je trgovina naša izključna last in jo upravljamo sami, je vodstvo komisijske blagovne knjige neobhodno potrebno, da ne pridemo v nasprotja z našim komitentom, ali da ne trpimo zato posebne škode. (Glej str. 50 lanski letnik.)

Kakor že uvodoma omenjeno, se vodstvo take blagovne knjige pri detajlnih trgovinah ne izplača radi premajhnih količin prodanega blaga. Vendar pa je vkljub trudu tudi detajlistu priporočljivo, da vodi blagovno knjigo vsaj v ome-

jenem obsegu in zlasti za važnejše predmete trgovine. Da si delo olajša, zamore vključevati prodaje sumarično: dnevno, tedensko ali mesečno, in si v to svrha dela ob posameznih odprodajah zaznamke na posebnem papirju, ali pa v za to odločeni knjigi, za kar mu zelo dobro služi števeni sistem punktacije (štetja s točkami in črtami), s katerim se seznanimo o priliki navodila za inventiranje.

Pri trgovinah, ki morajo voditi blagovno knjigo za obilico različnih predmetov, je priporočljivejši kartotečni sistem; namesto blagovne knjige, ker pri tem sistemu lahko brez posebnih zmenejav dodamo posamezne liste, ki smo jih tvorili za kako novo vrsto blaga, in je tudi preglednejši, ker nam ni potrebna voditi posebnega abecednega registra, ki nam kaže stran knjige, v kateri se dotični predmet nahaja.

Blagovno knjigo vodimo radi preglednosti pri mešanih trgovinah: 1. **po oddelkih** (n. pr.: špecerija, manufaktura, galanterija itd.), 2. **po skupinah**, ki pripadajo v en oddelek (špecerija se deli n. pr. v sledeče skupine: žito, moka, testenine, kava itd.) in 3. **po posameznih vrstah**, tako n. pr. moka po številkah, testenine po znamkah in kvaliteti itd., da ima vsaka kvaliteta iste vrste blaga odprt svoj račun po abecedaricnem ali številčnem redu v skupini, kateri pripada in je ta skupina zopet po abecedaricnem redu vključena v odgovarjajoči oddelek. (Glej navodilo za sestavo otvoritvene inventure na strani 99, 100, 114 in 115!)

Vodstvo blagovne knjige po posameznih komadih.

Nekatere specialne trgovine, zlasti trgovine s pohištvo, stroji, kolesi, urami in dragocenostmi itd. morajo voditi blagovno knjigo za posamezen komad, ki predstavlja večjo vrednost. Tudi v skoraj vsaki trgovini z mešanim blagom najdemo predmete, ki zahtevajo vodstvo blagovne knjige po komadih, da omogoča večjo kontrolo nad dragocenejšimi predmeti zaloge.

Ustroj take blagovne knjige je nekoliko drugačen ter zelo priporočljiv in praktičen v sledeči obliki:

PREJETO							PRODANO				
1	2	3	4	5	6	7	9	9	10	10	
Datum	Štev.	Dobavitelj	Predmet	Znamka	Štev.	Cena	Datum	Štev.	Kupec	Cena	
						Din				p	Din
1. II. 30	R 27	„Peugeot“	dirk. kolo	P 11	217.315	2.000	7. IV. 30	218	I. I. Domžale	2.100	
“	“	“	turno kolo	P 13	82.212	1.800					
“	“	“	delov. kolo	P 12	112.250	1.700	3. III. 115		I. I. Šiška	1.750	

Tudi tu moramo račune ločiti po posameznih oddelkih; vendar otvorimo lahko samo vsaki skupini poseben račun ter vpisujemo posamezne predmete, ne glede na kvaliteto in vrednost, ki jo naznačimo pri vsakem predmetu zase, po vrstnem redu, kakor smo jih prejeli.

Naš primer se nanaša na skupino »kolesa«, kjer smo vknjižili blago, ki smo ga prejeli od tvrdke »Peugeot« dne 1. februarja 1930 na ta način, da smo v blagovno knjigo zaznamovali vsako prejeto kolo z oznako znamke in številke kolesa ter z lastno nabavno ceno (po kalkulaciji, z všteto režijo). Posamezne odprodaje pa smo knjižili šele potem, ko smo blago odprodali pod odgovarjajočo številko iz primanote in po prodajni ceni. Tako smo prodali prvo in tretje kolo, dočim je drugo ostalo še neprodano in nam prazna vrsta v oddelku »Prodano« priča, da mora biti ta predmet še vedno na zalogi.

Po istem načinu vpisujemo tudi druge predmete, za katere vodimo blagovni račun po komadih.

Pri zaključevanju blagovne knjige po tem sistemu moramo prenesti na nov račun po vrsti vse neprodane komade po naši nabavni ceni. O priliki inventure se seveda prepričamo, da so vsi ti komadi tudi v resnici na zalogi.

Ko smo pred zaključkom sešeli 7. in 11. stolpec, moramo v 11. stolpec pripisati še skupno vrednost na zalogi se nahajajočega blaga, in nam pokazuje presežek, za kateri je 11. stolpec večji od sedmega, naš kosmati dobiček. Nasprotno pa nam večji znesek v sedmem stolpcu dokazuje, da smo delali v izgubo.

Zaključujemo tedaj po istem principu kot navadno blagovno knjigo na ta način, da pred zaključnima črtama pustimo dve vrsti prazni ter v prvo vpišemo

stanje inventirane zaloge z vrednostjo v 11. stolpcu in kosmati dobiček — radi izjednačbe v sedmi stolpec. Ob prenosu na nov račun pa — kot omenjeno — ne vknjižimo samo sumaričnega salda, marveč zopet po vrsti vse predmete kakor smo jih inventirali po lastni nabavni ceni.

Vodstvo blagovne knjige pri lesnih podjetjih.

Po posebnem načinu vodimo zopet blagovno knjigo pri lesnih podjetjih, kjer jo vodimo (zlasti pri žagah in podjetjih, ki predelujejo neobdelan les: izdelava tramov, pragov itd.; ločeno za blago, ki smo ga predelali v lastni režiji in zopet posebej za nakupljeno izgotovljeno blago.

Vodstvo blagovne knjige pri lesnem podjetju, ki se peča samo z nakupom in prodaje lesa (izven lastne predelave), je enostavnejše, ker nam brez posebnega truda omogoča preglednost nad zalogo in določitev lastnega kosmatega dobička. Blagovna knjiga za les, ki smo ga nakupili na panju ali v neobdelanem stanju, in ga obdelali v lastni režiji, pa je bolj komplicirana, ker moramo prenašati surovo, neobdelano blago po pribitku vkalkuliranih režijskih in predelovalnih stroškov zopet na nove račune za obdelano blago.

Tudi tu ločimo blago najprej v oddelke po vrsti lesa, n. pr.: smrekovina, jelovina, bukev, hrast itd. in te oddelke zopet razdelimo na posamezne skupine, kakor n. pr. pri jelovini: hlodi, trami, deske, letve itd. ter otvorimo v odpadajoči skupini posebne račune za vsako vrsto blaga z ozirom na dimenzije, ter vodimo te posamezne račune po številu komadov in po množini v kubaturi.

Z ozirom na dimenzije razdelimo n.

pr. hlode po dolžini ter za vsako dolžino v metrih odpremo poseben račun. Pri tem pa se omejimo na gotovo dolžino, n. pr. na 7 metrov in zabeležimo hlod z dolžino 8 m kot dva hloda po 4 m in slično. Trame moramo voditi po dimenzijah, n. pr. 4×4 , 4×5 , 5×6 itd. Radi preglednosti, kar je zlasti priporočljivo za slučaj sestavljanja posameznih specijelnih naročil, nanašajočih se na gotovo število komadov v določenih dimenzijah in dolžinah, vodimo po možnosti blagovne račune za trame ločeno tudi po dolžinah. Deske vpisujemo po debelini in dolžini, ako hočemo imeti točno preglednost nad skladiščem itd. Slična razporedba je v vseh drugih oddelkih in skupinah.

Za vodstvo lesne blagovne knjige se poslužimo lahko obrazca za blagovno knjigo (str. 259) s to razliko, da predelimo 4., 7. in 10. stolpec (množina) vsakega v dva dela ter v prvi del zabeleži-

mo število komadov, v drugi del pa prostornino v kubičnih metrih. Cena se pri večini lesa nanaša na kubaturo, samo pri nekaterih vrstah (pragovi in slično) je določena za komad.

Vpisi nakupljenega in prodanega blaga se izvršujejo po istem sistemu kot smo ga opisali za blagovno knjigo ter nam služijo kot baza za vpise nakupne note in kopije prodajnih not. Tudi zaključevanje se vrši po istem navodilu, s to razliko, da vodimo, kot že opisano, množinski stolpec pri večini blaga po številu komadov in množini kubature.

Pri žagah in podjetjih, ki se pečajo s predelavo lesa v lastni režiji, naj se vodita dve knjigi, ali vsaj dva popolnoma ločena glavna oddelka in sicer prvi za neobdelano, drugi pa za obdelano blago.

(Nadaljevanje prihodnjč.)

*So zdrava in rdeča ličeca moja,
ker mamica kuha mi kavico, PROJA!*

Novi obrtni zakon.

Zborovanje načelnikov obrtnih združenj in delegatov, ki se je vršilo dne 23. aprila v ljubljanski Zbornici za TOI, je v glavnem osvojilo osnutek novega obrtnega zakona iz izrazilo svoje zadovoljstvo nad tem, da je končno tudi obrtništvo potom enotnega zakona za celo državo izenačeno.

Pri obravnavanju posameznih točk zakona pa je zborovanje priporočilo večjo kontrolo nad obrtnimi gospodarskimi opravili in nad obrtnim delom v kaznilnicah, ki je sicer izvzeto iz določil novega zakona. Predlagajo se strožji predpisi za dokaz usposobljenosti, da se na ta način prepreči preveliko naraščanje obrtnih podjetij, in se priporoči tudi strožje nadzorstvo za obratovanje brez obrtnih dovoljenj. Izrazila se je ponovna želja po obveznem nezgodnem, bolezenskem in starostnem zavarovanju obrtništva.

Zborovanje se je izrazilo tudi za sistem skupnih gospodarskih zbornic, v katerih pa naj ima vsaka panoga popolno avtonomijo glede reševanja vprašanj, nanašajočih se na njo. Konečno se je izbranim delegatom za konferenco obrtnikov v Beogradu naložilo, naj se od teh

smernic ne oddaljujejo in pazijo z vso vnemo na to, da se uzakonijo v novem obrtnem redu.

Naše obrtništvo je tedaj v glavnem odobrilo novi obrtno-zakonski načrt, ki se tudi sklada s sklepi obrtniške konference v Brodu, na kateri so se uveljavile želje slovenskih obrtnikov kot ločeno stališče v resoluciji.

Nasprotno pa je beograjska obrtna zadruga zavzela načrtu nasprotno stališče, ker ta izpreminja obrtni red v Stari Srbiji, kjer so ločene obrtne zbornice doslej vršile posle prvostopne obrtne oblasti ter tudi izdajale obrtne liste, kar je bilo seveda v zvezi z znatnimi dohodki. Zato se tudi z vso odločnostjo zavzemajo za ta sistem ločenih gospodarskih zbornic ter zahtevajo za obrtne zbornice večjo avtonomnost in avtoritativnost.

Na vsedrjavni obrtniški anketi v Beogradu dne 28. aprila je resolucija slovenskih obrtnikov vzlic odporu beograjskih delegatov prodrla ter bila sprejeta z veliko večino, razen stališča slovenskih obrtnikov, s katerim se zavzemajo za sistem skupnih zbornic, katerega je večina odklonila.

Izvoz v mesecu marcu.

Objavljeni podatki našega izvoza za mesec marec pokazujejo znatno izboljšanje in povečanje intenzivitete naše zunanje trgovine, tako nasproti januarju in februarju, v še večji meri pa nasproti lanskemu marcu, ko je huda zima še vedno ovirala promet.

Skupno smo v marcu izvozili 411.825 ton blaga v vrednosti 59 milijonov dinarjev.

Lansko leto je znašal izvoz v marcu 336.729 ton v vrednosti 499 milijonov dinarjev, in je letošnji izvoz po teži za 75.096 ton ali nad 32%, po vrednosti pa za 100 milijonov dinarjev ali za nad 22 odstotkov **boljši kot lanski izvoz meseca marca.**

Marčevi izvoz se je po vrednosti in po teži tudi znatno izboljšal nasproti letošnjemu februarškemu izvozu in je bil po teži za 70.545 ton in za vrednost 119 milijonov dinarjev **večji od izvoza v februarju.**

Glavni predmeti izvoza v vrednosti v milijonih dinarjev so bili sledeči (v

oklepaju vrednost izvoza v februarju): gradbeni les 119.6 (81.3), jajca 83.8 (39.8), koruza 71.7 (40.3), surovi baker 44.3 (50), goveja živina 23.1 (25.4), konji 7.7 (5.2), svinje 18.2 (17.4), železniški pragovi 18 (9.3), žito 18 (11), konoplja 11 (8.4), lesni izdelki 11.1 (6.4), cement 16.3 (14.7) in rudnine 16.7 (32).

Vsi izvozni predmeti razen rudnin in izkopnin pokazujejo nasproti marcu znaten dvig. Lesni izvoz se je po vrednosti dvignil nasproti februarškemu za 38.3 milijona dinarjev pri gradbenem lesu, za 8.7 milj. Din. pri pragovih in za 4.7 milj. Din pri lesnih izdelkih, tedaj skupno za 51.7 milijona dinarjev, ali za nad 53% po vrednosti, kar je znak, da je vpliv zmede vsled ruskega lesa že znatno popustil.

Skupni izvoz v prvem letošnjem četrtletju znaša 1.175.285 ton v vrednosti 1696 milijonov dinarjev in je za 292.890 ton po teži ter za vrednost 385.8 milijonov dinarjev **boljši od lanskega prvega četrtletja.**

Pridelek, poraba in cena našega sladkorja.

Kot poljedelska država ima Jugoslavija sama vse pogoje za produkcijo sladkorja iz sladkorne repe, kar ji je omogočilo, da se je v pogledu sladkorne produkcije dvignila na eno prvih mest v evropskih državah.

Sladkorno pridobivanje se nima boriti samo z notranjimi in zunanjimi trgovinskimi razmerami in ni odvisno samo od trenutne konjunktore, ki je glavni vzrok zvišane in zmanjšane porabe, marveč mora voditi račun o svetovni produkciji in porabi sladkorja ter o ugodnih in neugodnih letinah doma in v inozemstvu.

Predvojna svetovna produkcija sladkorja je znašala okoli 18 milijonov ton, a se je sedaj dvignila na 27 milijonov ton, kar visoko presega svetovno porabo sladkorja.

Mnoge države, ki pridelajo več sladkorja kot ga morejo doma same porabiti, so prisiljene, da umetnim putem zvišajo izvoz sladkorja, ki ga mnogokrat,

da v največ slučajih, prodajo **globoko pod lastno produkcijsko ceno.** Ker je vsaka država dolžna, da v potrebnih merah štiti domače poljedelstvo in industrijo, ki prideta zlasti pri sladkorni produkciji v nerazdeljivo enoto, mora država skrbeti za to, da izgubo, ki jo povzroča forsirani izvoz sladkorja pod lastno ceno, krije iz drugih virov. V največ slučajih plača to izgubo konsument sam, ker mora nakupovati lastni, domači sladkor po neprimerno visoki ceni, da na ta način omogoča cenen izvoz v inozemstvo. To dosežajo vse države potom trošarine, ki so pri malokaterem predmetu tako gibljive in podvržene naglim spremembam kot ravno pri sladkorju.

Iz teh razlogov so tudi podatki o pridelku, uvozu, izvozu, porabi in ceni sladkorja in sladkorne repe izredno zanimivi ter nam v tem oziru mnogo povedale sledeča tabela o naši sladkorni produkciji in porabi v zadnjih letih:

Sladkorna repa:

	Posejana površina v ha	Pridelek v q	Cena za 100 kg
1920	15.685	2.045.722	9.55
1921	16.749	1.885.166	12.50
1922	19.231	3.126.855	23.—
1923	26.985	3.732.743	29.—
1924	48.256	10.631.066	35.—
1925	35.112	5.107.172	21.—
1926	34.764	5.918.631	22.—
1927	41.211	5.987.192	23.—
1928	56.462	9.292.924	24.50
1929 ni podatkov			21.35

Izdelani sladkor:

	Produkcija Uvoz		Izvoz Poraba	
	v q	v q	v q	v q
1920	201.706	156.475	412	380.000
1921	238.102	315.805	108	520.000
1922	337.599	268.013	120	500.000
1923	406.332	152.097	132	500.000
1924	1.228.016	189.676	28.100	600.000
1925	569.801	27.403	77.989	620.000
1926	700.181	54.949	160	630.000
1927	761.480	59.945	9	760.000
1928	1.159.563	137.947	1	890.000
1929	1.185.970	22.281	132.950	900.000

Ta statistika kaže, da se posejana plošev od leta 1925 naprej stalno večja in v zvezi z njo seveda tudi množina pridelka, v kolikor ni odvisna od dobrih in slabih letin. Najlepši pridelek izkazuje leto 1924, ki pa ni v nikakem razmerju s tem letom izkazanem izvozom.

Podatki o uvozu kažejo stalno nanašanje. Izvoz pa, ki že od leta 1925 ni izkazoval skoraj nič, se je lansko leto vsled dobre letine in preostanka iz prejšnjih let znatno dvignil. Tudi letos smo že izvozili nekaj sladkorja, vendar ga je še vedno precej neprodanega poleg tega, da so naše potrebe za naprej že pokrite.

Toliko, da seznanimo naše čitatelje vsaj v grobih obrisih s produkcijo in drugim gibanjem tega važnega predmeta vsakdanje trgovine, ki nudi stotisočem v naši državi edini vir zaslužka.

Motvoz Grosuplje.**Gospodarske beležke.****Naša svobodna cona v Solunu.**

Delovanje naše svobodne cone v Solunu je bilo doslej urejeno zelo nepravilno že iz osnovnega razloga, da je uprava te cone spadala v resor finančnega ministra.

Da se poživijo delovanja naše svobodne cone, je kralj dne 23. aprila podpisal nov zakon, s katerim končno prehaja solunska svobodna cona v upravo trgovinskega ministra. Ker je bilo potrebno dati upravi cone večjo elastičnost, je z novim zakonom uprava cone razdeljena na osem oddelkov: upravni, blagajniški, glavna carinarna, železniška sekcija, odpravnništvo, finančna kontrola, živino-zdravstvo in oddelek za pristaniško ureditev.

Kolike važnosti je solunska cona za našo zunanjo trgovino, dokazujejo podatki lanskoletnega prometa, ko je znašal skupno 2656 vagonov, in sicer: 1726 vagonov izvoza, 933 vagonov uvoza. Po množini zavzemajo prvo mesto rudnine (917 vagonov) in les (409 vagonov), ostanek izpolnjujejo poljski pridelki. Letos se je začel živahno množiti tudi

promet z živino, da so postale obore že pretešne.

Novi zakon določa tudi razna gradbeniška dela, ki so potrebna za izpopolnitev prometnega in administrativnega aparata cone.

Naslovi na pismih in drugih poštnih pošiljkah

v naši državi se morajo pisati z latinico ali s cirilico. Dopusčena je tudi druga pisava, vendar mora biti poleg tega naslov napisan še v latinici ali cirilici. Za promet z inozemstvom pa je dovoljena le latinica. Predpisi določajo, da mora biti naslov pisan lahko čitljivo ter mora obsegati točen naslov in označbo pošte, da je pri dostavi zamenjava naslovnika izključena.

Prepoved uvoza kopitarjev v Avstrijo.

Avstrijsko kmetijsko ministrstvo je prepovedalo uvoz kopitarjev iz sledečih krajev in srezov Jugoslavije: Belovar, Daruvar, Djakovo, Gjugjevac, Grubišno, polje, Dolnji Miholjač, Našice, Osijek, Pakrac, Slatina, Slavenska Požega, Valpovo in Virovitica.

Nova nevarnost za naše kmeljarstvo.

Nemčija namerava ob izvedbi programa carinske zaščite agrarnih produktov zvišati tudi uvozno carino na hmelj za 50 odstotkov, tako, da bi se dosedanja carinska tarifa v znesku 100 RM za 100 kilogramov zvišala na 150 RM. (20-25 dinarjev na kg.) Ugodnostna dosedanja carina za naš hmelj je znašala doslej sicer samo 60 RM za 100 kg, ali 8-10 Din od kilograma, a se v zvezi z izvedbo agrarno-carinske zaščite pripravlja tudi revizija teh ugodnostnih tarif.

Ker je večji del našega hmeljskega izvoza usmerjen v Nemčijo in je lani znašal 63, predlanskem pa celo 78% našega celokupnega hmeljskega izvoza, bi zvišana carina pomenila našemu hmeljarstvu pogubonosni udarec.

Pred združitvijo dveh slovenskih zadrugnih zvez.

Po časopisnih vesteh pride v kratkem do združitve med »Zadružno zvezo« v Celju in med »Zvezo slovenskih zadrug« v Ljubljani.

Prva je najstarejša zvezna organizacija v Sloveniji ter šteje 163 zadrug s 30.000 člani in ima okoli četrto milijarde dinarjev vlog. V »Zvezi slovenskih zadrug« pa je včlanjenih 162 zadrug s 33.000 zadrugniki in 350 milijonov dinarjev vlog.

Obe združeni zvezi bi tedaj združevali 325 zadrug s 63.000 člani in okoli 600 milijonov dinarjev vlog.

Izseljenišтво v februarju.

Po poročilu izseljeniškega komisarijata v Zagrebu se je v februarju izselilo iz naše države preko morja 1354 oseb. Največ se jih je izselilo iz Donavske banovine in sicer 401, iz Savske 326, iz Primorske 233, iz Vardarske 151, iz Dravske 109, iz Zetske 46, iz Vrbaske 33, iz Drinske 31 in iz teritorija mesta Beograda 24 oseb. Največ se jih je izselilo v Argentino, in sicer 429 oseb, v Kanado 329, v Zedinjene države 258, v Urugvaj 184, v Brazilijo 33 in v Chile 20. Vrnilo se je v tem mesecu iz prekomorskih krajev 187 oseb. V evropske dežele je šlo na delo 1271 oseb: v Francijo 908, v Belgijo 321, v Holandijo 20, v Nemčijo 5 in Luksen-4 osebe.

Dobave in licitacije.

Ker pri običajnih predpisih za državne in druge dobave navadno niso pogoji natančno opisani, je Zveza trgovskih gremijev v Ljubljani sklenila organizirati posebno obveščevalno službo za trgovce, ki se za dobave zanimajo ter bo o vseh dobavah podrobno poročala svojim naročnikom in zaračunala za vsako poročilo po 3 Din. Trgovci, ki se za taka poročila zanimajo, naj pošljejo Zvezi trgovskih gremijev svoj naslov s pripombo, za katere dobave se zanimajo, da jih Zveza ob vsakokratnem razpisu obvesti.

Glavni predmeti našega februarskega uvoza.

Kot smo že javili, je znašala skupna vrednost našega uvoza v februarju 480,8 milijona dinarjev. Glavni uvoženi predmeti izkazujejo sledečo vrednost v milijonih dinarjev: bombaž 141,8, volna 13,3, volnene tkanine 36,9, svila 13,4, železo in polizdelki ter izdelki 51,3, rudninska olja 20,6, surove kože 17,4, usnje 8,2, steklo 2,4, stroji, aparati in elektrotehnični predmeti 41,1, prevozna sredstva 9,2, razna živila 17,6, ostali drugi predmeti 147,9.

Zamenjava pokvarjenih bankovcev.

Narodna banka je zaprosila vse denarne zavode, naj pokvarjenih bankovcev ne izročajo več prometu, marveč naj jih zamenjajo za dobre pri njenih podružnicah.

Trajen izvor
zaslužka
nudi prodaja
MAGGI-jevih
izdelkov za juhe

Proračun Beograda

izkazuje 372,318.753 Din dohodkov in 372,201.764 Din izdatkov ter je aktiven za 116.989 Din.

Denaturirani petrolej za poljedelske stroje.

Finančni minister je odobril odlok, s katerim se dovoljuje denaturiranje petroleja, potrebnega za pogon poljedelskih strojev. Monopolska taksa za kilogram denaturiranega petroleja bo znašala samo 10 par.

Trgovinske pogodbe.

Predstavniki jugoslovenskih gospodarskih zbornic se posvetujejo te dni v Beogradu o pravicah revizije trgovinske pogodbe z Avstrijo ter o tarifnem delu trgovinske pogodbe s Češkoslovaško.

Promet v naših lukah v marcu.

Podatki došlih in odhajajočih ladij v mesecu marcu znašajo 7151 ladij z 1,291.125 tonami. Na posamezna večja pristanišča odpade sledeči promet: Split 818 ladij z 237.151 tonami, Šibenik 319 ladij z 76.241 tonami, Dubrovnik 367 ladij z 190.347 tonami, Sušak 321 ladij z 90.794 tonami, Zelenika 119 ladij s 7370 tonami, Kotor 164 ladij z 69.457 tonami in odpade na vse ostale luke 4365 ladij s 475.258 tonami.

Naša privatna avijatika.

Poleg že otvorene redne zračne zveze Zagreb—Beograd in Zagreb—Dunaj ter drugih predvidenih zračnih zvez z inozemstvom bo s 1. majem otvorena proga Beograd—Sarajevo—Podgorica. Začasno se vršijo poleti dvakrat tedensko.

S 15. majem se uvede zveza Zagreb—Sušak, polet bo trajal 45 minut do največ 1 uro in so priprave za aerodrom na Grobnickem polju že končane.

Ker je Zagreb nekaj centrom zračnega prometa, bi bilo želeli, da se vpostavi tudi zveza Ljubljana—Zagreb. — Vedno večja je tudi potreba Maribora po lastnem aerodromu.

Asfaltiranje ceste Lesce—Bled,

o katerem poročamo v zadnji številki, je odobreno ter je finančni minister dovolil v ta namen prispevek 5 milijonov dinarjev. Z delom se prične takoj.

ERJAVEC FRANC

trgovina usnja

Ljubljana, Stari trg št. 11 a

Dva nova parobroda.

»Jadranska plovdba« je sklenila naročiti za obrežno plovbo dva nova luksuzna parobroda, ki nastopita prometno službo že koncem tekočega leta. — Parobroda bodega opremljena z vsem najmodernejšim komfortom.

Trošarina na žarnice.

Povodom sestavljanja novega trošarinkega zakona so krožile vesti, da bo nova trošarinska tarifa na električne žarnice znašala 5—10 Din mesečno na žarnico. Obelodanjeni novi trošarinski zakon pa te vesti zanikuje, ker je nova trošarina slejkoprej določena na Din 5 za posamezno žarnico od 16 do 32 sveč, ki je vračunana že v ceni žarnice.

Avtobusni promet.

Te dni se vrši v trgovinskem ministru v Beogradu konferenca o gospodarskih predstavnikih, ki se bavi z načrtom za izboljšanje, enotno ureditev, enotnih tarifnih določb in predpisov voznega reda za avtobusni promet v zvezi z akcijo za ustvaritev avtomobilnih cest.

Kako važno pozicijo zavzemajo avtobusi zlasti v tujsko-prometnem oziru, priča dejstvo, da imamo že danes v državi 370 avtobusnih prog (poleg tega še 44 poštno-avtobusnih rednih prog), od katerih odpade največ na našo banovino (112), sledi ji Dunavska s 86 in Savska z 58 progami. Po dolžini prog zavzema Savska banovina z 2779 km prvo, Dunavska z 2655 km drugo in Dravska z 2268 km tretje mesto.

Pivovarne in zagrebški gostilničarji.

Poročali smo že o zahtevi zagrebških točilcev piva po znižanju pivovarniških cen za najmanj Din 200 pri hl pod pret-njo, da sicer prenehajo točiti pivo. Pivovarne na zahtevo niso pristale, marveč so z ozirom na povišano mestno trošarino celo cene zvišale.

Dne 25. t. m. sklicani sestanek gostilničarjev je pokazal premalo solidarnosti, vsled česar se pivo toči še naprej in se skuša znižanje doseči zaenkrat še potom novih pogajanj.

Likvidacija stanovanjske zaštite.

Kralj je podpisal zakon, s katerim izgube stanovanjsko zaščito in se morajo izseliti do 30. junija vse one stranke, ki so uživale zaščito po zakonu z dne 27. aprila in 29. oktobra 1929 in ki so to zaščito s 1. majem izgubile, ako jim je bilo stanovanje odpovedano do 15. aprila t. l., ako se niso mogle s hišnim gospodarjem zediniti glede višine nove najemnine.

S tem izgube zaščito vse gori označeno stranke in so odslej podvržene običajni sodni stanovanjski odpovedi.

Nove lokomotive.

Te dni je prispela prva partija iz Nemčije, na račun reparacij naročenih lokomotiv, osem po številu in sicer 3 za brzdovozne in 5 za tovarne vlake. Druga partija je tudi že na potu, dočim se ostanek naročila še montira.

Nove lokomotive so najmodernejšega sistema, izredno močne ter opremljene patentnimi Božičevimi zavorami, ki se sedaj uvajajo pri modernih izdelkih; glede porabe kuriva in maziva so veliko bolj ekonomične kot stare tipe ter imajo napravo za metanje dima v višino, da so potniki veliko bolj zaščiteni pred iskrami. Brzdovozne lokomotive dosegajo z najtežjimi vlaki 100 km brzine na uro, tovarne lokomotive pa dosežajo pri običajnih tovornih vlakih brzino 75 do 80 km in zamorejo vleči tudi abnormalne težke tovarne vlake z brzino 60 kilometrov.

Občni zbor Zadružne zveze v Ljubljani.

Dne 30. aprila se je vršil v Ljubljani občni zbor Zadružne zveze, ki predstavlja najmočnejšo osrednjo zadružno organizacijo v Sloveniji ter združuje v svojem delokrogu 578 zadrug s 133.000 člani. Vloge pri včlanjenih zadrugah znašajo 835 milijonov dinarjev.

KONKURZI.

Semko Peter, krznar v Ljubljani. — Prvi zbor upnikov dne 16. maja, oglasitveni rok za terjatve do 16. junija, ugotovitveni narok 27. junija pri deželnem sodišču v Ljubljani.

Vurnik France, izdelovanje pletilnih izdelkov v Radovljici. Prvi zbor upnikov 16. maja, oglasitveni rok do 24. maja, ugotovitveni narok do 25. junija pri okrajnem sodišču v Radovljici.

Ribič Rudolf, trgovec v Ptuj. Prvi zbor upnikov dne 10. maja ob devetih, prigrasitveni rok do 7. junija, ugotovitveni narok 14. junija pri okrajnem sodišču v Ptuj.

Odprava konkurza.

Traun Anica, trgovka v Ljubljani. — Konkurs odpravljen, ker ni kritja za stroške postopanja.

Likvidacija.

Zadružna elektrarna v Staršah pri St. Janžu na Dravskem polju, r. z. z. o. z., je prešla vsled sklepa občnega zbora v likvidacijo. Terjatve naj se javijo likvidatorju Lovtu Kröpfllu v Staršah.

Po širnem svetu.

Za zbližanje balkanskih držav.

Na pobudo grške mirovne lige je mednarodna mirovna liga v Ženevi sklenila prirediti v prestolicah balkanskih držav vsakoletno konferenco, ki naj bi se bavila z reševanjem balkanskih vprašanj in delovala v pravcu ustvarjanja balkanske unije. Prva taka konferenca naj bi se vršila v Atenah in bi bile na njej zastopane poleg Grčije tudi Jugoslavija, Bolgarija, Rumunija, Albanija in Turčija.

Motorizacija železnice na Čehoslovaškem.

Ker se je poskusna uvedba motornih vlakov na 17 različnih krajših progah lepo obnesla, je sklenila čehoslovaška železniška uprava uvesti motorne vlake še na 33 drugih progah.

Svetovne zlate rezerve.

Po statistiki Federal Reserve Board znašajo zlate rezerve važnejših držav v milijonih dinarjev: Amerika 3000, Francija 1633, Anglija 711, Nemčija 544, Argentina 434 in Italija 273 milijonov.

Dr. Schober v Parizu.

Avstrijski zvezni kancler dr. Schober je po svojem posetu v Rimu, kjer je sklenil prijateljsko in po obisku v Berlinu, kjer so podpisali trgovinsko pogodbo, obiskal v pretečeni teden tudi Pariz, kjer je skušal doseči gospodarske koristi za svojo državo, kar mu je tudi deloma uspelo po njegovi lastni izjavi na povratku.

Svetovna poraba čaja.

Nad polovico svetovne produkcije čaja porabi Anglija, namreč 196.000 ton, sledi ji Amerika s 40.000 tonami, Avstralija, Kanada in še le na petem mestu Rusija itd. Tudi letna poraba posameznika je v Angliji največja in znaša 4,3 kg na osebo, v Avstraliji 3,9 kg, v Kanadi 1,9, na Holandskem 1,5. Rusija je še le na šestem mestu in pride letno na osebo komaj 0,2 kg čaja. Najmanj je čaj priljubljen Francozom, kjer odpade letno komaj 0,03 kg na osebo.

Švica in Italija se borita za sladkorni monopol v Albaniji.

Albanska vlada je prejela ponudbo švicarske sladkorne družbe »Agrikultura« za monopolizacijo sladkorja, ki bi pričela z dve leti trajajočim uvoznim monopolom, da bi družba med tem v Albaniji sezidala veliko tvornico, v kateri bi se izdeloval sladkor iz domače repe. Monopol naj bi trajal dvajset let. Ker pa je takoj za tem napravil slično ponudbo tudi italijanski sladkorni trust, je gotovo, da Švicarji ne bodo prodrli s svojo oprto.

Zunanja trgovina Nemčije.

Lanska trgovinska bilanca Nemčije izkazuje izvoz v vrednosti 13.482 milijonov mark, uvoza pa 13.435 milijonov mark, je tukaj za 47 milijonov mark ali 654 milijonov dinarjev aktivna.

Sovjeti in Poljska.

Vsled zadnjega ponesrečenega atentata na sovjetsko poslaništvo v Varšavi, je sovjetski poslanik izročil poljski vladi noto, v kateri zahteva med drugim tudi razpust vseh protiboljševiških organizacij, češ, da njih delovanje resno ogrožuje dobre odnose med obema državama, pa tudi svetovni mir.

Narščanje konkurzov na Madžarskem.

Statiščni podatki za konkurze v mesecu marcu izkazujejo (v oklepajih podatki za februar) 68 (44) konkurzov, 216 (172) prisilnih poravnav in 32 (23) izvensodnih poravnav. Tudi skupna pasiva so narasla ter znašajo 16,5 milijona pengö (nasproti 10,5 v februarju).

Gibanje italijanskih denarnih zavodov.

Od zavoda »Banca d' Italia« pokrenjena akcija za koncentracijo in racionalizacijo italijanskih bančnih podjetij izkazuje sledeče rezultate v letu 1929: 180 denarnih zavodov je prostovoljno (?) opustilo sprejemanje vlog, 63 zavodov je popolnoma ustavilo poslovanje, 54 zavodov je prešlo v likvidacijo, 24 jih je uvedlo izvensodno poravnavo in 20 bank je napovedalo konkurze.

Bolgarska izvozna trdka za jajca v likvidaciji.

Sofijski listi poročajo o likvidaciji ene največjih bolgarskih izvoznih družb za jajca »Ova«, ki je imela 9 milijonov levov ustanovnega kapitala in je vsled nepovoljnih kupcij izgubila 80 odstotkov glavnice.

Bogastvo in zaslužek evropskih narodov.

Ravnokar v Nemčiji izdana statistika nam prikazuje, koliko premoženja in letnega zaslužka odpade na posameznega državljan v Evropi, izraženo v zlatih markah:

	Premoženje:	Zaslužek:
Švica	13.000	1.500
Anglija	10.000	1.500
Nizozemska	10.000	1.500
Francija	7.000	1.000
Švedska	6.600	1.000
Nemčija	5.000	1.000
Českoslovaška	4.300	630
Avstrija	3.500	660
Italija	3.000	600
Jugoslavija	3.000	340
Madžarska	2.700	430

Po tej statistiki smo glede skupnega premoženja, ki je cenjeno na 28 milijard zlatih mark, na enem zadnjih mest, glede zaslužka, ki odpade na posameznika pa še na slabšem. Seveda za točnost te statistike ne moremo jamčiti, vendar bo vsaj približno odgovarjalo dejanskemu stanju.

Evropske terjatve v Ameriki.

Pri tem, da so skoro vse evropske države zadolžene v Ameriki, se čudno čuje v ameriških dolgovih nasproti Evropi. In vendar je tako, ker izkazuje poročilo washingtonske »Departement of Commerce«, da so lanskoletne evropske kratkoročne terjatve v Ameriki znašale 3090 milijonov dolarjev, ameriške kratkoročne terjatve v Evropi pa samo 1482 milijonov dolarjev. Teda so znašali kratkoročni dolgovi Amerike Evropi čistih 1608 milijonov dolarjev ali 90.852 milijonov dinarjev, kar predstavlja vrednost 40 odstotkov vsega ameriškega zlata. Te številke dokazujejo spretnost ameriške finančne in trgovinske politike, ki zna izkoristiti lep del svojih posojil Evropi potem kratkoročnih akceptov za svojo trgovino in na ta način ojačati svoj svetovni finančni pretrž.

Dolgovi Bolgarije.

Bolgarski državni dolgovi so znašali koncem preteklega leta 638.5 milijonov zlatih frankov, h katerim je prišteti še reparacijski dolg v znesku 183 milijonov zlatih frankov, tako da znašajo skupni bolgarski državni dolgovi 821 milijonov zlatih frankov, ali v naši vrednosti nad 9 milijard dinarjev.

Mleko in mlečni izdelki na Čehoslovaškem.

Dočim je bil izvoz mleka in mlečnih proizvodov iz Čehoslovaške v zadnjih letih večji od uvoza in je predstavljal aktivno postavko čehoslovaške zunanje trgovine, je lansko leto znatno padel ter je bil po vrednosti za nad 11 milijonov Kč manjši od uvoza, ki je izkazoval 51.2 milijona Kč. Radi zmanjšane izvoza so narastle zaloge mlečnih izdelkov, kar je vzrok padca cen.

Borzna poročila.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda promptno 421—422, za junij 421.50, 7% Blairvo posojilo 86, 8% Blairvo posojilo 97 do 97.50, investicijsko posojilo 87 do 87.50, agrarne obveznice 54.50, tobačne srečke 50— ponudba.

Stanje neizpremenjeno. Tobalne srečke ne notirajo tako visoko, ker so po kurzu 50— na ponudbo, vendar pa ne najdejo kupca.

Privatni efekti: Celjska 170, Ljubljanska kreditna banka 125, Prva hrvatska štedionica 902.50—905, Kreditni zavod 165, Združene papirnice Vevče 132, Ruše 260—270, Strojne tovarne 75, Narodna banka 8600—8760, Trboveljska premogokopna 482—487, Union 196—197.

Kurzi privatnih papirjev so neizpremenjeni, razen »Narodne banke«, ki je nenadno poskočila v pretečenem tednu in sedaj zopet pada na staro ceno.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

	Uradni tečaj	Prosti tečaj
	Din	Din
1 angleški funt	274.80	275.—
1 ameriški dolar	56.50	56.43
1 avstrijski šiling	8.—	7.96
1 belga	7.90	7.89
1 bolgarski lev	—409	—41
1 češkoslovaška krona	1.67	1.67
1 francoski frank	2.216	2.22
1 grška dragma	—733	—73
1 hol. goldinar	22.75	22.75
1 italijanska lira	2.963	2.96
1 kanadski dolar	56.20	56.30
1 madžarski pengő	9.90	9.89
1 nemška marka	13.50	13.50
1 poljski zloty	6.35	6.35
1 rumunski lej	—3365	—34
1 švicarski frank	10.959	10.96
1 španska peseta	7.06	7.05
1 turška lira zlata	247.—	247.—
1 turški pijaster	—2685	—27
1 zlati frank	10.959	10.96

Novi uradni tečaji dokazujejo mednarodno učvrstitev dinarja. Tudi stanje drugih valut je neizpremenjeno. Peseta je že nad en mesec ustaljena.

Ne pozabite poravnati naročnino!

Lesni trg.

Izvoz lesa narašča.

Medtem, ko v Sloveniji občutimo na zadovanje lesnega izvoza, izkazuje statistika izvoza za mesec marec vkljub temu znatno napredovanje lesnega izvoza po količini in vrednosti. Ako primerjamo poročila naših izvoznih pristanišč, vidimo, da posebno napreduje izvoz lesa iz Bosne preko Dalmacije. Opozarjamo tudi na pokret bosanskih lesnih trgovcev, o katerem poročamo na uvodnem mestu letošnje trinajste številke, ki je k poživljenju bosanske lesne trgovine vsled kolektivnega nastopa vseh interesentov znatno pripomogel.

Posamezne vrste izvoženega lesa v marcu izkazujejo sledeče vrednosti v milijonih dinarjev: stavbeni les 118,3, drva 2,9, hrastovi pragovi 14,5, bukovni pragovi 2,4 in lesni izdelki 11,1.

Vrednost izvoženega lesa se je znatno dvignila napram letošnjemu januar-skemu in februar-skemu izvozu, obenem pa je skupna vrednost v letošnjem prvem četrtletju precej višja kot je bila vrednost lanskega in predlanskega četrtletja.

Dobave:

1000 kub. metrov jamskega lesa dobavi direkcija državnega rudnika, Velenje. Ponudbe do 10. maja.

150 komadov impregniranih lesenih drogov kupi direkcija državnega rudnika, Kreka. Ponudbe do 16. maja. Podrobni pogoji pri Zbornici za TOI, Ljubljana.

Kupimo:

5 vagonov desk, 18 mm, monte;
100 m³ remeljnov, 34 × 68;
2 vagona lipovih plohov, nežamanih. Cena franko vagon meja.

Ponudbe na upravo »Malega Trgovca« pod šifro: »Takojsnje plačilo«.

LJUBLJANSKA LESNA BORZA.

Pretečeni teden je opazati nekaj poživljenega delovanja v stavbnem leku, vendar je prišlo v večini slučajev do izvenborznih sklepov, tako, da je promet registriran še vedno v običajnih merah.

Cene so neizpremenjeno iste kot smo jih navedli v 16. številki.

Povpraševanja so po sledečem blagu:

Bukove parjene I. frize, brezhibne, 27 mm debeline, 6, 7, 8 cm širine. Cena franko vagon meja via Postojna tranzit.

Ca. 3000 m³ jelkovih desk v sledečih debelinah: 80, 43, 33 mm in 18, 24, 28, 34, 38, 48 mm, vse 4 m dolžine. Cena franko italijanska meja.

Bukovina I., parjena, paralelna, ostrorobno žagana, se rabi za Tripolis ca. 90 m³ v dolžinah od 2 m naprej, z največ 5% kratke robe, to je od 1 do 1,90 m dolžine, debelina od 50 do 100 mm, suha. Cena naj se glasi fob Trst ali fob Sušak ali fob Fiume, z navedbo dobavnega roka.

Hrastove drogeve od 8 do 15 m dolžine, od 20 cm srednjega premera se rabi ca. 100 vagonov.

Smrekove, jelkove deske, III., paralelne, 4 m dolžine, širine od 17 cm naprej.

Smrekove, jelkove kratice (Kürzungsware), od 1 do 3,50 m dolžine, debeline 14, 18, 24 mm. — Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

Deske, smreka, jelka: 10 m³ desk, 12 mm, I., II., III.; 10 m³ desk, 12 mm, III., IV.; 10 m³ desk, 18 mm I., II., III.; 10 m³ desk, 18 mm III., IV.; 20 m³ desk, 28 mm III., IV.; 10 m³ desk, 38 mm I., II., III.; 10 m³ desk, 48 mm I., II., III.; blago mora biti suho, konično do 3 cm, lepa medija. Cene naj se glasiyo franko vagon nakladalna postaja.

Smrekove deske 24 mm, I., II., paralelne, ostrorobe, očeljene, 4 m v širinah 16, 18, 20, 22, 25, 28, 30, 32, 35, 40 cm in sicer: 150 komadov za vsako širino, cena franko vagon nakladalna postaja.

Okrogel les: 30.000 tekočih metrov borovine, obeljene, ne preko enega leta stare. Dolžine: 25% od 1,50 in 2 m, 50% od 2,25 in 2,50 m, 25% od 3 in 3,50 m. Premier na tanjšem koncu od 11 do 14 cm; 30.000 tekočih metrov hrastovine, neobeljene, ne preko dve leti stare. Dolžine: 20% od 1,25 in 1,50 m, 80% od 2,25 in 2,50 m. Premier na tanjšem koncu od 11 do 14 cm. Dobava v treh partijah z navedbo dobavnega roka. Cena za tekoči meter franko pod parnik Sušak ali Reka. Ponudbe z navedbo cene plačilnih pogojev in dobavnega roka.

Večjo množino smrekovih letvic, 14 × 16 milimetrov, v dolžinah 3 in 4 m. Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

4000 komadov hrastovih pragov, 12 × 18 × 130 cm. Cena franko vagon Reka pristanišče.

Deske, smreka, jelka, 18 mm, z najmanj 60% smreke, paralelne, od 16 cm naprej, medija 22 do 23 cm, se išče večjo množino. Cena franko vagon italijanska meja Postojna tranzit.

Tramli, usó Trst, 1 doplon: 15/16 5 m 28 komadov, 16/19 5 m 56 komadov, 6 m 14 komadov, 19/24 6 m 32 komadov, 11 m 12 komadov, 24/29 41 m 6 komadov; vagon bi se

kompletiral s 60 komadi remeljnov 7/7, 6 m dolžine in 12 m³ smrekovih desk 40 mm, IIIa. — Cena franko vagon italijanska meja via Postojna tranzit.

Remeljni od 1 do 3-50 m dolžine, v debelinah 68/68, 78/78, 88/88, 98/98 ter debelejšje vrste kratice s širokim srednjim premerom. — Cena franko meja Postojna.

1 vagon orehovitih I. plohov, blago zdravo, suho, kakor sledi: 8 do 10 komadov ali več debeline 120 mm, lahko tudi debelejšje, v šiblagom, samo v manjših debelinah in dolžinah. — Cena franko vagon italijanska meja.

12 m³ jesenovih plohov, blago lepo (tip Slavonija), brez grč in razpok, v sortiranih debelinah od 60 do 100 mm, v širinah ne izpod 35 cm in v sortiranih dolžinah od 5-50 do 6-50 m. — Cena franko vagon italijanska meja via Postojna.

Tesana hrastovina: dolžina 2-30 m tudi

več, od 25 cm naprej, lepo obrobljeno, tolerira se največ 2 cm oblice na dveh roboh.

Večjo množino letov, 14 × 60, dolžina 3 in 4 m. Cena franko meja.

Smrekove letvice: 14 × 60 mm, v dolžinah 3 in 4 m. — Cena franko vagon meja Postojna.

Smrekove deske monte: 50 m³ 33 mm, 4 m; 50 m³ 28 mm, 4 m; 50 m³ 18 mm, 4 m.

1 vagon lepega topola, od 35 mm do 40 mm debeline, 4 m dolžine, obrobljen. — Cena franko vagon meja via Postojna tranzit.

Večjo množino desk, smreka, jelka, 18 mm, 4 m dolžine; 20 mm, 4 m dolžine. — Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

Bukove doge: 18/20 mm debeline, dolžine 1-10 m ali več, širinska medija 12 cm; 14/15 mm debeline, dolžine 1 m ali več, širinska medija 12 cm; blago mora biti lepo, ne krivo. Cena franko vagon meja Postojna.

Tržna poročila.

Padanje cen kovinam.

Svetovno tržišče za kovine beleži ponovno nazadovanje cen zlasti za baker, elektrocyt baker in za svinec. Nevzdržno nazadovanje cen je dokaz neuspeha kovinarskega kantela. Tudi srebro še vedno nevzdržno pada navzdol, kar je posledica kitajskega izvoza. Skoraj vse kovine so padle že pod predvojni nivo cen.

Obstoji pa domneva, da je padanje cen kovinam v zvezi z uvedbo zlate valute v mnogih državah, kar povzročuje tudi večjo eksploatacijo srebrnih (zlasti v Avstraliji, Severni Afriki in Ameriki) rudokopov, kjer je pridelovanje srebra v majhnem razmerju nasproti vspešno pridobljenemu cinku in svincu, a vendar šteje kot glavni produkt.

V strokovnih krogih se trdi, da skuša gotova skupina kovinskih mogotcev izrabiti ta položaj ter ustaliti svetovni kovinarski trust z neomejeno diktaturo cen, do česar se namerava dokopati potem cenenegega nakupa rudniških papirjev, kar je tudi baje glavni vzrok sedanjega, umetno povzročenega nazadovanja cen.

Ponovno nazadovanje cen na debelo.

Statistični podatki cen na debelo v svetu pokazujejo v mesecu marcu zopet nazadovanje nasproti mesecu februarju. Kakor smo že poročali, nazadujejo cene

na debelo nevzdržno že drugo leto.

Indeksi cen (osnovna podlaga je 100 iz leta 1914) pokazujejo sledeče gibanje:

	1930		1929
	marec	februar	marec
Anglija	119	121	138
Francija	113	115.5	125
Italija	108	111	125
Švica	131	133	142
Amerika	91	91	97.5
Nemčija	127	126	138

Naš indeks cen na debelo se vodi šele od leta 1926 in je tedaj določen s 100 točkami. Tudi naš »en gros« index nazaduje in je znašal lansko leto v marcu 106.6, letos v februarju 92.1, v marcu pa 91.1. V primerjavi z indeksom cen na debelo v drugih državah, je seveda naš indeks znatno višji.

Živinski sejem na Dunaju.

Na zadnji živinski sejem na Dunaju dne 29. aprila je bilo pripeljanih 10.885 okmadov svinj (2873 iz Jugoslavije) in 2250 glav goveje živine (153 iz Jugoslavije).

Cene so šle nekoliko navzdol ter se je plačevalo za prvovrstne pitane svinje po 1.90 do 2 šilinga, angleške križanke po 2.05 do 2.30 in za mesne svinje po 2.15 do 2.60 šilinga za kg žive teže. Cene volom so bile za I. izjemno po 1.85 do 2.05, za II. 1.60 do 1.85 in za III. 1.30 do 1.55 šilinga za kg žive teže.

Iznajdbe.

Nov način gradnje železniških prog.

Dr. Alfred Wirth je iznašel nov način za graditev železniških prog; po katerem odpade dosedaj običajna vrhnja plast gramoza, ki ima glavni namen: dati progi prožnost. Elasticeta se po dosedanjih poizkusih doseže v večji meri in na cenejši način potom posebnih vzmeti, na katerih leže železniške tračnice. Tudi vzdrževalni stroški take proge so cenejši. Te dni se vršijo posebni preizkusi, ki naj doženejo vse dobre in slabe strani nove iznajdbe na posebnih oddelkih prog v Avstriji in v Nemčiji.

Metalizirani papir.

Švicarskemu patentnemu uradu je predložena iznajdba za metaliziranje papirja. Potom kemičnega procesa se prevleče papir s kovino ter postane mnogo trpežnejši in tudi odpornější proti ognju in vodi. Metalizirati se more tudi že fiskan ali litografiran papir, ker proces ne izpremeni oblike in barve papirja. Iznajdba je posebno važna za bankovce, ker otežkočuje ponarejanje.

Metalizirani papir utegne tudi v stavbarstvu in tehniki napraviti preobrat.

Praktični nasveti.

Za ohranjanje jaje

Je najboljšo sredstvo **KONSERVOL**, ker jim ohrani njihov naravni okus. Za 8 dinarjev si pripravite 10 litrov ohranjevalne tekočine. Trgovci — znaten popust. »Trolist«, d. z. o. z., Logatec.

Lepi sodčki.

Ako smo prisiljeni imeti v trgovini gotove tvarine v sodčkih, moramo paziti na njihovo zunanost, zlasti, kar jih zamožemo z malim izdatkom in trudom izdatno polepšati.

Umij sodček s krtačo z lugom ali sodo in ga potem izplahni s čisto vodo. Ko se osuši, ga prevleči z ličilom, ki ga napraviš na ta način, da raztopiš nad žerjavico 50 dkg kalofonije v 1 litru terpentinovga olja. Obroče prevleči s črnim lakom za železo, ali se boljše in lepše z emajlnim lakom, ki je razmeroma zelo poceni.

Kako prerežeš steklenico.

Ako oviješ steklenico z močno tanko vrvico ter vlečeš naglo izmenoma (za-gaš) za oba konca vrvice, da se na istem mestu vsled trenja steklo močno razgreje in jo takoj naglo poliješ z mrzlo vodo, počí steklenica lepo, enakomerno na razgretem mestu, da dobiš na ta način iz nekaterih steklenic prav lepe vaze, kozarce, pa tudi tuljce (cilindre) za sveče in hlevske svetilke.

Mesto drgnjenja lahko razgreješ steklenico na onem mestu, kjer jo želiš odrezati na ta način, da pomočih v bencin volneno nit, ki jo ožmeš in nekolikokrat oviješ okoli steklenice in zažgeš, na kar jo naglo pomoči v vodo.

Duhteč zrak v sobi.

Brez posebnih razpršilnih in dragih parfumov imaš lahko stalno duhteč zrak v sobi, ako spraviš v posodo, ki se zapira hermetično (zraku nedostopno) liste duhtečih rož, jih poliješ nekoliko z alkoholom ter dodaš nekaj kuhinjske soli. Alkohol izvleče iz rož dišavo, sol pa v zvezi z alkoholom razvija pline, ki so prepojeni z dišavo rož. Ako posodo večkrat odpreš, imaš poljuben rožni duh stalno v sobi.

Ovijalke za vrtno senenice.

Ako želite imeti za vrtno lopo ovijalko, ki hitro zraste, se odločite za »japonski hmelj«, ali pa za »Cyanthera explosiva«, ki hitro vscale in se še hitrejše bujno razvijajo.

Kapusov belin.

Na zelju nam napravlja veliko škodo kapusov belin, ki včasih cele nasade skoraj uniči. Da se mu izogneš, sej med kapusnice konopljo, ki kapusovemu belinu smrdi in ga odganja proč.

**Pridobivajte našemu listu
vedno nove naročnike!**

Trgovci, nabavljajte svoje potrebščine pred vsem pri trdkah, ki z oglasi podpirajo vaš tisk!

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4 Prodaja na obroke!

Največja izbira koles pri tehnik Josip Banjai. Ljubljana, Miklošičeva cesta 20. — Reklamne cene! Prodaja na obroke.

Najboljše med najboljšim vrvarskim blagom se izdeluje v
Grosupljem.

Varstvena znamka garantira za izbrano, neprekosljivo kvaliteto. To je blago, ki bode zadovoljilo Vaše odjemalce, a Vam zagotovilo trajen dober zaslužek, ki ga dajejo le zadovoljni odjemalci. — Poskusite tudi Vi!

Obvestilo!

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA R. MIKLAVC, »Pri škofu«, Ljubljana, katera obstoja že preko 60 let in razprodaja na debelo in drobno manufakturno, sukneno in vse v to stroko spadajoče blago, naznanja svojim cenj. odjemalcem, kakor tudi vsem gg. trgovcem, ki krijejo svojo zalogo v Ljubljani, da je povečala svoje trgovske lokale v celo prvo nadstropje.

Tvrdba drži na zalogi samo blago iz priznane najboljših svetovnih tovarn v veliki izbiri in najnovejših vzorcih; cene so vsled prvovrstnih zvez jako ugodne. Zaloga se lahko vsak čas neobvezno ogleda.

Za mnogobrojen obisk se priporoča cenj. občinstvu trdka

R. MIKLAUC

„PRI ŠKOFU“ — LJUBLJANA

Lingarjeva — Medarska ulica — Pred škofijo

VELETRGOVINA KOLONIJALNE IN ŠPECERIJSKE ROBE

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

ZALOGA SVEŽE PRAŽENE KAVE, MLETIH DIŠAV IN RUDNINSKE VODE

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA!

ZAHTEVAJTE CENIK!

NAJCENEJE

kupite papirje, pisarniške, šolske, tehnične potrebščine, trgovske knjige in si preiskrbujete tiskovine pri

Iv. Bonač

Ljubljana — Šelenburgova ul. 5

Knjigoveznica

Poseben gramofonski oddelek

Tiskovine

ki jih potrebujete v Vašem poslovanju: Račune, pisemske papirje, memorandume, cenike, naročilnice v blokkih, kuverte, etikete ter sploh vse komercialne tiskovine Vam dobavi hitro in lično izdelane po najnižjih cenah

Tiskarna „MERKUR“ Ljubljana

Gregorčičeva ulica 23 - Telefon 2552

Za večja naročila zahtevajte proračune!

Lasnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovec«. Za konzorcij in uredništvo: Lojze Zajc. Za tiskarno »Merkur«: Otmar Michálek, oba v Ljubljani.